

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว ในสังคมไทย*

THE SOCIAL CHANGE AND ITS IMPACT ON FAMILY RELATIONSHIPS IN THAI SOCIETY

สุทธินันท์ สุวรรณวิจิตร

Suthinan Suwanvijitr

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Pathumthani University, Thailand

Corresponding author E-mail: raungdech122@gmail.com

วันที่รับบทความ : 20 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 1 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 20 มิถุนายน 2567

Received 20 May 2024; Revised 1 June 2024; Accepted 20 June 2024

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในสังคมไทยในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้นำไปสู่การปรับตัวในด้านต่างๆ ของชีวิตประจำวัน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ประกอบด้วย การเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม และการเปิดกว้างของสังคมโลกาภิวัตน์ บทความนี้ศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในสังคมไทยต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยมุ่งเน้นที่การเปลี่ยนแปลงในบทบาทของสมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่น และความท้าทายที่เกิดขึ้นในชีวิตครอบครัว เช่น การปรับตัวของสมาชิกในครอบครัวในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว การทำงานนอกบ้านของผู้หญิง การลดลงของความสัมพันธ์ระหว่างรุ่น และการปรับตัวของครอบครัวในยุคดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมส่งผลกระทบต่อการจัดระเบียบและการทำงานของครอบครัวอย่างมี

Citation:

* สุทธินันท์ สุวรรณวิจิตร. (2567). การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวในสังคมไทย.

วารสารกวันพะเยา, 1(3), 51-59.

Suthinan Suwanvijitr. (2024). The Social Change and Its Impact on Family Relationships in Thai Society.

Journal of Kwan Phayao, 1(3), 51-59.;

Website: <https://so11.tci-thaijo.org/index.php/jkp>

นัยสำคัญ โดยเฉพาะในด้านการสื่อสาร การแบ่งปันบทบาท และการสนับสนุนทางอารมณ์ สมาชิกในครอบครัวต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ เพื่อให้ครอบครัวยังคงมีความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งและยั่งยืนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

คำสำคัญ: การเปลี่ยนแปลงทางสังคม, ความสัมพันธ์ในครอบครัว, สังคมไทย, บทบาทของสมาชิกในครอบครัว, การปรับตัว

Abstract

Social changes in Thai society over the past decades have led to various adjustments in daily life, including changes in family relationships. Factors contributing to these changes include economic growth, technological development, cultural shifts, and the globalization of society. This paper examines the impact of social changes on family relationships in Thai society, focusing on changes in family members' roles, intergenerational relationships, and the challenges that arise in family life. These challenges include the adaptation of family members in a rapidly changing society, women's participation in the workforce, the decline of intergenerational bonds, and the adjustment of families in the digital age. The study found that social changes significantly impact the structure and functioning of families, particularly in terms of communication, role-sharing, and emotional support. Family members must adapt to these changes in order to maintain strong and sustainable relationships in a transforming society.

Keywords: Social change, Family relationships, Thai society, Family members' roles, Adaptation

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีผลกระทบในหลายด้านของชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะในสังคมไทยที่เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยีในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ไม่ได้เพียงแค่

ส่งผลต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเมือง แต่ยังคงผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นหน่วยพื้นฐานของสังคม (กนกวรรณ อนันต์สาธิต, 2562)

การเปลี่ยนแปลงในบทบาทของสมาชิกในครอบครัว การเปิดกว้างของสังคมโลกาภิวัตน์ และการเข้ามาของเทคโนโลยีดิจิทัลได้สร้างความท้าทายใหม่ ๆ ในการจัดการความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยเฉพาะในด้านการสื่อสาร การแบ่งปันบทบาท และการสนับสนุนทางอารมณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นภายในครอบครัวมีการปรับเปลี่ยนไปตามกระแสของสังคมที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ครอบครัวในสังคมไทยต้องปรับตัวและเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (พรทิพย์ ปัญญาวงศ์, 2565)

บทความนี้จะศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในสังคมไทยต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยมุ่งเน้นที่การเปลี่ยนแปลงในบทบาทของสมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่น และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับตัวในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษานี้หวังที่จะช่วยให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความสัมพันธ์ในครอบครัว และเสนอมุมมองในการจัดการความสัมพันธ์เหล่านี้ให้แข็งแกร่งและยั่งยืนในสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไป

บทบาทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและผลกระทบ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและลักษณะของสังคมในแต่ละยุคสมัย ซึ่งกระทบต่อโครงสร้างและการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมอย่างลึกซึ้ง โดยการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย เช่น การพัฒนาเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมและค่านิยมของสมาชิกในสังคม (สุวรรณี พรหมมา, 2561 : 123)

ในด้านหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอาจนำไปสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและครอบครัวที่ดีขึ้น เช่น การให้ความสำคัญกับการศึกษาและการพัฒนาอาชีพที่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตได้ นอกจากนี้การเปิดกว้างของสังคมต่อการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการสื่อสารในโลกดิจิทัลยังช่วยเพิ่มความเข้าใจและเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกในสังคม

ในด้านกลับกัน การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก็สามารถก่อให้เกิดผลกระทบในด้านลบได้เช่นกัน โดยเฉพาะในแง่ของการลดลงของความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดในครอบครัว การเปลี่ยนแปลงในบทบาทของสมาชิกในครอบครัว เช่น การทำงานนอกบ้านของผู้หญิง หรือการย้ายถิ่นฐานของสมาชิกในครอบครัวที่มีผลต่อการสื่อสารและการเชื่อมโยงภายในครอบครัว อีกทั้งความเร็วในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมยังทำให้สมาชิกในครอบครัวบางกลุ่มไม่สามารถปรับตัวทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดความเครียดและความไม่มั่นคงในความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (Giddens, A., Duneier, M., Appelbaum, R. P., & Carr, D., 2017).

โดยรวม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีบทบาททั้งในด้านบวกและลบ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการศึกษาและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อที่จะสามารถรับมือกับผลกระทบที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม และสร้างความเข้มแข็งให้กับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและสังคมโดยรวม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวในสังคมไทย

ความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายอย่าง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมต่าง ๆ ในสังคมไทย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในครอบครัวในสังคมไทยมีหลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (Coleman, J. S. (1990)).

1. ทฤษฎีระบบ (Systems Theory)

ทฤษฎีระบบถือเป็นทฤษฎีที่สำคัญในการศึกษาความสัมพันธ์ในครอบครัว เนื่องจากครอบครัวสามารถมองได้เป็นระบบหนึ่งที่ประกอบด้วยสมาชิกหลายคน ซึ่งต่างมีบทบาทและหน้าที่ที่เชื่อมโยงกัน การเปลี่ยนแปลงในสมาชิกคนใดคนหนึ่งจะส่งผลกระทบต่อทั้งระบบ ตัวอย่างเช่น หากมีสมาชิกในครอบครัวที่ต้องย้ายไปทำงานต่างจังหวัดหรือประเทศอื่น ก็จะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัว ทั้งนี้ทฤษฎีระบบเน้นการศึกษาผลกระทบระหว่างส่วนประกอบต่างๆ ภายในครอบครัว และการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

2. ทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม (Social Identity Theory)

ทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคมกล่าวถึงการที่บุคคลมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสังคม และความสัมพันธ์ในครอบครัวก็เป็นหนึ่งในกลุ่มแรก ๆ ที่สร้างอัตลักษณ์ให้กับบุคคล เมื่อครอบครัวต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การเปิดกว้างในด้านวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ หรือการพัฒนาเทคโนโลยี อัตลักษณ์ในครอบครัวก็สามารถถูกปรับเปลี่ยนได้ โดยสมาชิกในครอบครัวอาจปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว

3. ทฤษฎีสังคมวิทยาครอบครัว (Family Sociology Theory)

ทฤษฎีนี้ศึกษาความสัมพันธ์ในครอบครัวจากมุมมองทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งมีการศึกษาความแตกต่างในบทบาทของสมาชิกในครอบครัวตามแต่ละสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงของบทบาทผู้หญิงในครอบครัวไทยจากการเป็นแม่บ้านมาเป็นผู้ทำงานนอกบ้าน ทฤษฎีนี้ยังกล่าวถึงการรับมือของครอบครัวในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การปรับตัวของครอบครัวในยุคสื่อดิจิทัล และการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

4. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Change Theory)

ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นที่การศึกษาการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างสังคมและวิถีชีวิตของมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การขยายตัวของเมือง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ หรือการพัฒนาเทคโนโลยี ดำเนินการโดยมีผลต่อครอบครัว โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัว ความยากลำบากในการปรับตัวของครอบครัวที่อยู่ในพื้นที่ชนบทเมื่อเปรียบเทียบกับครอบครัวในเมืองที่มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรใหม่ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงในบทบาทของสมาชิกในครอบครัวที่ทำงานต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ

5. ทฤษฎีการปรับตัวของครอบครัว (Family Adaptation Theory)

ทฤษฎีนี้เน้นการศึกษาวิธีที่ครอบครัวสามารถปรับตัวและรับมือกับสถานการณ์ที่ท้าทาย เช่น การเผชิญกับความยากจน ความขัดแย้งภายในครอบครัว หรือการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การศึกษาทฤษฎีนี้ช่วยให้เข้าใจว่าครอบครัวสามารถฟื้นตัวและสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งได้อย่างไรเมื่อเผชิญกับอุปสรรคหรือการเปลี่ยนแปลงในชีวิต

6. ทฤษฎีการสื่อสารในครอบครัว (Family Communication Theory)

ทฤษฎีนี้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสื่อสารภายในครอบครัว และความสำคัญของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี การสื่อสารภายในครอบครัวที่ดีสามารถช่วยให้สมาชิกในครอบครัวสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการสื่อสารในยุคปัจจุบัน (Choe, M. K., & Lee, J. H., 2010)

ทฤษฎีและแนวคิดเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวในสังคมไทย โดยเน้นที่บทบาทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิตและความสัมพันธ์ภายในครอบครัวได้อย่างมีนัยสำคัญ การทำความเข้าใจทฤษฎีเหล่านี้ช่วยให้เห็นภาพรวมของการปรับตัวและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย

บทบาทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวในสังคมไทย

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกสังคม และมีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อชีวิตและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว โดยในสังคมไทย การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ, วัฒนธรรม, เทคโนโลยี และการเมือง ล้วนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดรูปแบบของความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและการดำเนินชีวิตของสมาชิกในครอบครัว (Rindfuss, R. R., & Bumpass, L. L., 2004)

1. การเปลี่ยนแปลงในบทบาทของสมาชิกในครอบครัว

ในสังคมไทยที่ผ่านมา บทบาทของสมาชิกในครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เช่น การที่ผู้หญิงในครอบครัวออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น ส่งผลให้บทบาทการดูแลบ้านและเลี้ยงดูบุตรมีการเปลี่ยนแปลง หรือการที่คนในครอบครัวต้องย้ายไปทำงานต่างจังหวัดหรือประเทศอื่น ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความห่างเหินขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวต้องปรับตัวในการจัดการหน้าที่และบทบาทภายในครอบครัวใหม่

2. ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

การเติบโตของเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในด้านการทำงาน เช่น การเกิดการจ้างงานที่มีความต้องการทักษะเฉพาะ ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการหารายได้และการจัดการทรัพยากรในครอบครัว สิ่งนี้อาจนำไปสู่ความเครียดและความขัดแย้งภายในครอบครัว เนื่องจากความแตกต่างในรายได้ การจัดการเงิน และความต้องการที่ไม่สมดุล

3. การเปิดรับและการรับมือกับเทคโนโลยี

การเข้ามาของเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ และสื่อสังคมออนไลน์ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการสื่อสารในครอบครัว โดยเฉพาะในยุคที่สมาชิกในครอบครัวสามารถติดต่อกันได้ทุกที่ทุกเวลา แม้ว่าจะห่างไกลกันจากการย้ายถิ่นฐานหรือการทำงานต่างประเทศ แต่การใช้เทคโนโลยีอย่างมาอาจส่งผลให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป เช่น การลดลงของการสื่อสารแบบ face-to-face หรือการมีเวลาร่วมกันในครอบครัวน้อยลง

4. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและค่านิยม

การรับวัฒนธรรมตะวันตกและแนวคิดใหม่ๆ ผ่านสื่อและการติดต่อกับโลกภายนอก ได้สร้างแรงกดดันให้ครอบครัวไทยต้องปรับตัว ทั้งในด้านค่านิยมและการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนแปลงในแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัว เช่น การยอมรับความหลากหลายทางเพศ หรือการยอมรับการทำงานของผู้หญิงในสังคม ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิธีการเลี้ยงดูบุตร การตัดสินใจในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างรุ่น

5. ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างรุ่น

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจทำให้เกิดความแตกต่างในวิถีชีวิตระหว่างรุ่น โดยเฉพาะระหว่างผู้สูงอายุและเยาวชน ความแตกต่างในมุมมองเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ค่านิยม และการใช้เทคโนโลยีอาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันในครอบครัว ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นมีความตึงเครียดมากขึ้น การเรียนรู้และการปรับตัวให้เข้าใจระหว่างรุ่นเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัว

6. การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างครอบครัว

ในสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างครอบครัว เช่น การเกิดครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวที่ไม่มีพ่อแม่ร่วมกัน หรือการมีสมาชิกครอบครัวหลายคนทำงานอยู่ในต่างประเทศ ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว การปรับตัวให้เข้ากับโครงสร้างครอบครัวใหม่ๆ เหล่านี้อาจต้องใช้เวลาและความพยายามในการจัดการความขัดแย้งภายในครอบครัว

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในสังคมไทยมีบทบาทสำคัญในการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในครอบครัว ทั้งในแง่ของบทบาทของสมาชิกในครอบครัว การรับมือกับเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม และความท้าทายในการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างรุ่น การศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ช่วยให้เห็นถึงความสำคัญของการปรับตัวของครอบครัวในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัวให้มั่นคงและยั่งยืนในสังคมที่พัฒนาไป

สรุป

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในสังคมไทยมีผลกระทบสำคัญต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยเฉพาะในด้านบทบาทของสมาชิกในครอบครัว การสื่อสาร และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เกิดจากหลายปัจจัย เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การที่ผู้หญิงเริ่มมีบทบาทในตลาดแรงงานมากขึ้น ส่งผลให้บทบาทของสมาชิกในครอบครัวเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะบทบาทการดูแลครอบครัวและการทำงานนอกบ้าน ซึ่งทำให้เกิดความท้าทายในการจัดการเวลาและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว การเปิดรับเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้สมาชิกในครอบครัวสามารถสื่อสารและเชื่อมโยงกันได้ แม้จะห่างไกลกัน แต่ก็อาจส่งผลให้การสื่อสารแบบตัวต่อตัวลดลงและความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีความห่างเหิน

การรับวัฒนธรรมต่างประเทศและกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ค่านิยมในครอบครัวไทยเปลี่ยนแปลงไป เช่น การยอมรับบทบาทที่หลากหลายของผู้หญิงและการสนับสนุนสิทธิในความหลากหลายทางเพศ ส่งผลต่อความเข้าใจและความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นในครอบครัว ความ

แตกต่างในวิถีชีวิตระหว่างคนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งและความไม่เข้าใจในครอบครัว

โดยรวมแล้ว การเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ก่อให้เกิดทั้งผลกระทบเชิงบวกและลบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว การปรับตัวและการเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีความเข้มแข็งและยั่งยืนในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ อนันต์สาร. (2562). การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวในสังคมไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 34(2), 45-59.
- พรทิพย์ ปัญญาวงศ์. (2565). บทบาทของสมาชิกในครอบครัวไทยในยุคสังคมสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวรรณี พรหมมา. (2561). การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างครอบครัวและผลกระทบในสังคมไทย. *วารสารการศึกษาและสังคม*, 18(3), 123-135.
- Giddens, A., Duneier, M., Appelbaum, R. P., & Carr, D. (2017). *Introduction to Sociology*. (10th ed.). Boston, MA: Cengage Learning.
- Rindfuss, R. R., & Bumpass, L. L. (2004). The Changing Relationship Between Family and Work in Thailand: Implications for Family Well-Being. *Journal of Marriage and Family*, 66(5), 1106-1115.
- Choe, M. K., & Lee, J. H. (2010). Social Change and Family Structure in Southeast Asia: A Comparative Study of Thailand and Indonesia. *Asian Social Work and Policy Review*, 4(2), 34-45.
- Coleman, J. S. (1990). *Foundations of Social Theory*. Cambridge, MA: Harvard University Press.